

Dugacko Vrelo Leto U Hrvatskoj

Author: [IWPR Balkans](#)

Niz stranih posetilaca je ovog leta podiglo temperaturu u Zagrebu, a sve u vezi sa ratnim zlocinima.

Bas u vreme kada bi hrvatski politicki vrh da se odmara negde na moru, on nasao se pod pritiskom u vezi sa istragom ratnih zlocina. U toku proteklih mesec dana u Hrvatskoj su boravili ambasador Dejvid Sefer, specijalni izaslanik americke vlade za ratne zlocine, dopisnik CNN-a Kristijana Amanpur, i glavni tuzilac Medjunarodnog krivicnog suda u Hagu Luiz Arbur. Svi oni su sa sobom doneli neprijatne poruke u vezi sa ratnim zlocinima.

Dejvid Sefer je kritikovao Hrvatsku jer "kasni s izrucenjem u Hag" dvojice bosanskih Hrvata - Mladena Naletelica- Tute i Vinka Martinovica- Stele. Amanpur je za sobom ostavila za hrvatsku vlast krajnje neugodan film o zapovedniku ustaskog logora "Jasenovac" za vreme Drugog svetskog rata i nedavnom sudjenju za ratne zlocine. A zatim se Luiz Arbur pojavila u Dubrovniku nakon poseta Albaniji, Makedoniji i BiH.

Hrvatski ministar pravosudja Zvonimir Separovic je nakon ocito neugodnih razgovora s Louise Arbour je rekao da Tuta i Stela nece u Hag jer to nije "trenutni nacionalni interes". Stavise, predaja osetljivih dokumenata o vojnoj akciji "Oluja", te operacijama u Pakrackoj poljani i Medackom dzepu, koje haski sud trazi vec godinama, ponovno je izbegnuta.

Pre nego je napustila Zagreb Luiz Arbur je optuzila hrvatske vlasti da se ponasaju kao Jugoslavija. "U cemu je razlika izmedju Zagreba koji odbija izruciti dvojac osumnjicen za ratne zlocine u muslimansko-hrvatskom ratu u Bosni i Hercegovini i Jugoslavije, koja ne zeli poslati u Hag najodgovornije za masakr Hrvata u Vukovaru 1991.?", upitala se Arbur.

Razocarana hrvatskim ponasanjem najavila je kako ce o svemu izvestiti predsednika Suda Gabrijelu Kirk Mekdonald koja ce s tim upoznati Savet bezbednosti Ujedinjenih nacija. Savet bezbednosti bi mogao da odgovori usvajanjem odgovarajucih mera.

Najneprijatnija epizoda haske price za hrvatsku bi vlast tek mogla da usledi. U javnosti se vec duze vreme spekulise podatkom da Sud ozbiljno istrazuje odgovornost cetvorice neimenovanih hrvatskih generala koje drzi najodgovornijima za zlocine pocinjene u operaciji "Oluja" i nekim drugim vojnim akcijama.

Nedeljnik "Nacional" objavio je strogo poverljivi dokument hrvatske Vlade iz kojeg je vidljiva zabrinutost Zagreba kako se haski tribunal nece zadovoljiti samo "sitnim ribama" poput Stele iTute, vec ce istrazivati i daleko vise stepene zapovednih linija.

Iz dokumenta kojeg je objavio "Nacional" vidljivo je kako je hrvatska Vlada osmislila celu strategiju svojih odnosa prema Sudu, i pri tome angazovala americkog advokata Dejvida Rivkina.

Vlada je svesna da bi cetvorica hrvatskih generala mogla uskoro biti pozvana u Hag, a jos vise je zastrasena podizanjem optuznice protiv jugoslovenskog predsednika Slobodana Milosevica, cime je Sud jasno stavio do znanja kako se nece libiti utvrdjivanja odgovornosti ni na najvisem nivou. Tudjman je, prema navodima, licno naredio da hrvatska diplomatska predstavništva na Zapadu pomno prate svaku, i najmanju informaciju koja bi ga stavljala u kontekst odgovornosti za koje je nadležan Medjunarodni sud.

U medjuvremenu Rivkin je definisao strategiju odbrane koja pociva na klimavim nogama. Akciju "Oluja" -

kojom je ociscen Knin od 180.000 Srba koji su napustili Hrvatsku - pokusava opisati kao "neoruzanu akciju" koja nema karakter medjunarodnog sukoba, pa time ni ne podleze pod jurisdikciju Haga. Zatim je na njegov nagovor medjunarodnom sudu pravde u Hagu Hrvatska podnela tuzbu protiv SR Jugoslavije, optuzujuci je za genocid. Rivkinova je teza da bi ta tuzba mogla biti odlicna kupovina vremena i sjajan izgovor za neizrucivanje osumnjicenih generala.

Ovakva odbrana je problematicna jer je Visi apelacioni sud Medjunarodnog krivicnog suda u maju radikalno promenio odnos prema muslimansko-srpskom ratu u Bosni.

Visi apelacioni sud je utvrdio da je Vojska Republike Srpske (VRS) ratovala u BiH za interese Jugoslavije uz svesrdnu podrsku te drzave. Posto su jedinice HVO-a (Hrvatskog vijeca obrane) i cela struktura Herceg-Bosne, imali gotovo sasvim identicnu podrsku od strane Hrvatske, kakvu su Republika Srpska i VRS imali od strane Miloseviceve Jugoslavije, implikacije ove presude bi mogle da budu veoma neprijatne za Zagreb.

Dok pritisak raste i razne kompromitujuce informacije su pocele da cure, hrvatski predsednik Franjo Tudjman je intervenisao i ponovo postavio svog sina Miroslava na celo tajnih sluzbi u zemlji - na kome je bio od 1993. godine do maja 1998.

Ovaj potez bi mogao da dovede do smirenja krize u Hrvatskoj. Ali, takav lek je kratkog daha, jer Tudjman ne moze da smeni haskog tuzioca, niti mu, medju svojom rodbinom moze pronaci zamenu.

Drago Hedl je urednik domacih vesti u nezavisnom rijeckom dnevniku Novi List.

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/dugacko-vrelo-letu-u-hrvatskoj-0>